

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 32.

LÖSNUMMER 10 CENTS

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 22 Maj 1924.

LÖSNUMMER 10 CENTS

No. 21

Budgetförslaget antages med majoritet

Sedan budgetdebatten äntligen är över kan parlamentet börja behandla andra saker.

Tolv av bibeneförslagen antagna medan fjorton återstår.

Efter ett sexton timmar långt plenum blev den nuvarande regeringen tredje budgetförslaget antaget av parlamentet den 16 dennes kl. 7.15 f. m. med 145 röster mot 53, alltså med en majoritet av 121. Majoriteten var endast 9 röster mindre än den som regeringen erhöll, då budgetet antogs.

De liberaler, Euler, (North Waterloo), Symond, (Brandon) och Marler, (St. Lawrence — St. George, Montreal), röstade emot förslaget. Den enda progressiv som röstade emot var Elliot, (South Waterloo). F. N. McCrea, liberal, vilken under debatten angrep förslaget, avstod från att rösta. Med dessa få undantag antogs förslaget enhälligt av de liberala och progressiva, medan de konservativa enhälligt röstade emot det samma.

Arbetsrepresentanten J. S. Woodworths amendement nedröstades med 204 röster emot och endast 16 i fövör av desamma. Dessa 16 bestod av 2 arbetsrepresentanter, Mr. Shaw fr. West Calgary, självständig, jämte 13 progressiva, varibland befanns sig miss Agnes MacPhail. Anhängarna för amendementet röstade senare för budgetförslaget. Sedan budgeten antogs adjournerades sammanträdet.

Slutdebatten rörande budgeten var en av de intressantaste, som försöktes med sedan förslaget tillkännades. Stridens vägar zingo högt och lågt. Arthur Meighen som premier kung. Arthur Meighen gjorde häftiga angrepp på King, men denne bemötte dem på ett måttligt sätt. Han framhöll bl. a. att han alltid varit i fövör av tullskattningar. En noga undersökning av hans tal runt landet, kan bevisa, att han alltid advocerat lägre tullar. Han hade alltså ej fallit till föga för de progressiva, såsom Meighen säger, utan endast följt det liberala programmet.

Det var sannt, påpekar han dessutom, att liberalerna under valet 1921 motarbetade de progressiva. De hade opponerat sig emot dem emedan de fruktade att deras frihandelsprogram gick för långt, men de ha senare funnit ut, att någon sådan fara ej föreligger.

Upphorandet av privata ledamöternas särskilda dagar, ger regeringen full rätt till hela den återstående tiden (de konservativa) att orsaka splittring mellan de makter, som ha folkets väl för sina ögon, desto bättre är det för Canada. Andra från det ögonblick jag hade något att göra med landets politik, har jag sökt ena alla krafter, som söka befria nationell framgång.

A. R. McMaster, representant för Bromes valkrets i Quebec, har enligt ett meddelande från Ottawa, beslutat att ån en gång "cross the floor" för att återföra sig med regeringspartiet. Man torde estimera sig, att McMaster förlorat är lämnade regeringens

SKANDINAVER TAGA EXAMEN

Alla de skandinaviska nationerna är representerade.

Goerwell, Östensen och Hansen erhålla diplomerna.

Meddelandet av lärdomsraden till de vid Manitoba Universitet graduerade studenterna ägde den 15 dennes rum i Walker teater, Winnipeg, var vid 350 studenter graduerade inför respektive fakulteter. Ett av de mest märkliga dragarna i årets examina är det faktum, att kvinnliga

partiet och intog sin plats bakom arbetare-representanterna. Irvine och Woodworth, på grund av att regeringen då ursäktat att framlägga ett fiskalprogram, som innehöll substantiella tillförsäkringar. Han kallade sig då independent (självständig).

Anledningen till att han återgått till de sina är den, att han är belärd om i fövör av årets fiskalprogram, vilket visade tecken till en nedgående tariffrevision. Det faktum, att Sir Lomer Gouin på det kraftigaste opponerat sig mot budgetförslaget, förutom den tydliga oron i industrisfären läger, ha överbevisat honom om att ett klart och bestämt tariffprogram utarbetats, och han önskade vara bland dem, som påyrkade större tarifffrihet.

Sedan budgetdebatten nu äntligen avslutats kan parlamentet på fullt allvar börja behandla andra saker. Tolv av de föreslagna anslagen till byggnaderna av bibenor A. C. N. R. ha nu antagits och hänskjutits till senare. Fjorton återstår. Örtvelaktigt komma de att av Underhuset antas, men dessa öde i Senaten är tvivelaktigt. — Budgetresolutionerna måste ännu undergå en kommitté-förfarande i Underhuset. Röstningen i fredags kändes endast budgeten i princip. Alla resolutioner i detalj komma senare att diskuteras i Underhuset med möjliga ändringar.

Utöver själva parlamentets hank och stor fortsättes Home-bank-undersökningen. Bank- och handelskommittén söker vidtaga sådana åtgärder och steg, som kunna förhindra ett nytt dylikt fallissemang. McKeown-kommissionens arbete med avseende å ena sidan av undersökningarna, kommer att avslutas i nästa vecka, och en interim rapport kommer att avlämnas. Det antages att kommissionen kommer att fortsätta undersökningen tills denna rapport är färdig.

Kontroversen rörande kyrko-unionen har blossat upp igen, med anledning av att motståndarna därtill vägrat acceptera det gjorda tilläggsförslaget.

Upphorandet av privata ledamöternas särskilda dagar, ger regeringen full rätt till hela den återstående tiden (de konservativa) att orsaka splittring mellan de makter, som ha folkets väl för sina ögon, desto bättre är det för Canada. Andra från det ögonblick jag hade något att göra med landets politik, har jag sökt ena alla krafter, som söka befria nationell framgång.

A. R. McMaster, representant för Bromes valkrets i Quebec, har enligt ett meddelande från Ottawa, beslutat att ån en gång "cross the floor" för att återföra sig med regeringspartiet. Man torde estimera sig, att McMaster förlorat är lämnade regeringens

Svenska experter resa till Turkiet?

Turkiska legationen i Stockholm har erhållit förfrågningar från Turkiet.

Tvenne sakkunniga rörande handelsfartyg behövas först.

Det är icke osannolikt, att svenska experter skola komma att medverka vid den reorganisations- och utvecklingsplaneringen för det nya Turkiet, som nu inleddes av regeringen. Hittills har man hört sig för om möjligheterna för att erhålla två sakkunniga beträffande olika fartygs-konstigheter.

Planen är tillika ett betydligt antal experter för att medverka vid det nya rikets uppbyggnad, som förut omtalats av nästan gigantiska proportioner. Det gäller nära hundratalet experter, vilka torde komma att tagas från de neutrala länderna, detta för att de icke på något sätt skola utgöra pionjärer för den ena eller andra stormaktens syften. Turkiet. Reorganisationsplaneringen samt olika näringar. Den största gruppen sakkunniga kommer på det "ekonomiska departementet". Anställningstiden avses att bli mycket kort, och kontrakten komma att slutas på mellan tre och aderton månader.

Turkiska legationen i Stockholm, Sverige, har nu fått det första meddelandet av dessa experter. Det gäller, som sagt, tvenne sakkunniga beträffande handelsfartyg. Den ene skall känna de rent tekniska detaljerna ombord, den andre vara specialiserad på fartygsbyggnad och reparations- och reparationer. Den andra sakkunniga kommer att läsa saken på lämpligast sätt komma till intresserade kända. De som vidkretas på anställningen, torde för vidare upplysningar erhållas, hänvända sig till turkiska ministern i Stockholm, till vilken ansökningar även skola ställas med bifogande av referenser. Turkiska regeringen begär särskilt, att vederbörande skola specificera de villkor, under vilka de äro villiga att åtaga sig uppdraget.

Beträffande de övriga experterna utseende har legationen ännu ej fått något meddelande, varför man har beslutning antaga, att handelsdepartementet är det som först blivit klart, med sin reorganisationsplaner och att de övriga eventuellt senare skola läsa höra av sig.

Stora skogseldar härja i nordliga Alberta.

Hundratal män göra sitt bästa att bekämpa eldsvåderna.

Stora skogseldar, rasa mellan 250 — 70 mil norr om Chechem, Alta och närmast sig med hastiga steg de stora timmerskogarna. Roken ligger tjock över Clear-Water-dalen och man fruktar att de värsta för att de vackra timmerskogarna skola härjas av elden. Hundratal personer äro i en ständig och oförtrött kamp mot den röda hanen i White-camp-distriktet, väst den elden rasat i flera dagar. Flammorna springe längs hela linjen mellan Edmonton och Whitecourt och en stor del av timmerskogen är redan nedbränd. Det uppses i tillgängliga meddelanden, att eldsvådan trängt över till andra sidan av Athabasca-floden och att alla kommunikationer med de nordliga delarna av floddalen äro totalt avbrutna.

Den äldsta kyrkan i Londons City är All Hallows, som nyliken kunnat fira sin tillvaro under 1235 år. Över 100 personer dödades under ett upplöpp i Kirkuk, Mesopotamien f. v.

B. Östensen tog sin juridiska slut-examen (tredje året) med glans. Han är norsk, född den 23 juni 1903 i Wilmar, Minn., och kom med sina föräldrar till Brandon, Man., 1915 och till Winnipeg 1917; genomgick Kungliga Högskolan i tre års tid, studerade komst ett år och lagkunskap tre år vid Manitoba Universitet. Erhöll en "Bachelor of Law"-graden. Barney Östensen är son till Mr. och Mrs. Östensen, 267 Langside st. och är en broder till den unga författarinnan Martha Östensen.

S. W. Goerwell är förtur för våra läsare. Efter att i Sverige ha tagit studentexamen, genomgick han Brandon College, där han erhöll graden Bachelor of Art, samt medalj för högsta utmärkelse i historisk vetenskap. Han fullbordade nu sitt andra år av juridiska studier och passerade vederbörlig examen.

Wilmer J. Hansen är dansk till börd och passerade tredje årets examina i kemi och "entomology" vid jordbruksskolan.

Atta-timmarsdagen uppe på tapeten

J. S. Woodworth önskar veta varför Canada ej tillämpar bestämmelserna om åtta timmars arbetsdag.

"Om referenzen kan sända trupper till N. S. bör den ha rätt stämma även om detta."

Frågan om åtta timmars arbetsdag i allmänhet, men i synnerhet för stäl-larna i Cape Breton-distriktet, Nova Scotia, kom under debatt i Underhuset den 19 dennes. Mr. J. S. Woodworth gjorde nämligen en förfrågan, huruvida regeringen gjort något med avseende å enforcerande av de rekommendationer rörande åtta timmars arbetsdag, som gjordes av den kommission, som fått i uppdrag att undersöka arbetstidens i Cape Breton.

Arbetsreformen James Murdoch svarade, att den provinciella regeringen hade maktbefogenhet att genomföra och tillämpa en sådan lag, om den så fann för god, men dominion-regeringen hade ingen rätt att diktera en provinsregering, vad den i ty fall borde göra.

Mr. Woodworth önskade veta varför Canadas representanter vid frekvenskonferensen i Europa hade emiserat bestämmelserna om åtta timmarsdagen, om det canadensiska parlamentet ej hade maktbefogenhet att tillämpa desamma. Mr. Murdoch svarade, att alla, som deltog i konferensen, förstod Canadas ställning. Om åtta-timmarsdagen kan det federala parlamentet besluta vidtaga åtgärder, för att göra det till en federal lag.

Mr. Woodworth var missbelagen med att regeringen krip bak på ståndet, att den skänkte maktbefogenhet. Om Canada icke kan eller vill tillämpa åtta timmarsdagen, borde de uttråda ur den konvention, det accepterat i Europa, tillsammans med andra länder, vilka tillämpa lagen och med vilka länder Canada måste konkurrera. Om den federala regeringen överlämnat vissa rättigheter till provinslegislaturerna, är det på tid, att dessa återkallas. Denna maktledning framkallar irritation. "Om det till parlament har befogenhet att sända militär till Nova Scotia för att stävja strejker så borde det också ha rätt att bestämma i dylika saker."

Allsvensk konferens i Göteborg

Professor Vilhelm Lundström talar om Riksförningens arbete.

Riksförningen för svenskhetens utlandet i utlandet hade den 21 april i samband med pågående lokal-ombuds-konferens i Örebro anordnat ett offentlig möte i Trefaldighetskyrkan därstädes, varvid prof. Vilhelm Lundström inför en talrik skara åhörare redogjorde för den allsvenska rörelsens mål och mening.

Man kunde också ha kallat denna rörelse Det andra och större föderalismålet samt arbetet för det samma, följde sig talarens inledningsord. Ordet allsvensk är kanske nytt. Det blev först synligt i tryck 1912. Det blev först synligt i tryck 1912. Det blev först synligt i tryck 1912. Det blev först synligt i tryck 1912.

Den äldsta kyrkan i Londons City är All Hallows, som nyliken kunnat fira sin tillvaro under 1235 år. Över 100 personer dödades under ett upplöpp i Kirkuk, Mesopotamien f. v.

B. Östensen tog sin juridiska slut-examen (tredje året) med glans. Han är norsk, född den 23 juni 1903 i Wilmar, Minn., och kom med sina föräldrar till Brandon, Man., 1915 och till Winnipeg 1917; genomgick Kungliga Högskolan i tre års tid, studerade komst ett år och lagkunskap tre år vid Manitoba Universitet. Erhöll en "Bachelor of Law"-graden. Barney Östensen är son till Mr. och Mrs. Östensen, 267 Langside st. och är en broder till den unga författarinnan Martha Östensen.

S. W. Goerwell är förtur för våra läsare. Efter att i Sverige ha tagit studentexamen, genomgick han Brandon College, där han erhöll graden Bachelor of Art, samt medalj för högsta utmärkelse i historisk vetenskap. Han fullbordade nu sitt andra år av juridiska studier och passerade vederbörlig examen.

"S. G. G. A." avhåller konferens i Regina

Beslutar bildandet av en permanent nämnd att bevaka farmarnas intressen.

Uttalar sig i fövör av ett mera utsträckt blandat jordbruk.

Sask. Grain Growers Association avhöll i f. v. en ekonomisk konferens i Regina, som avslutades den 14 dennes och påstås ha varit i alla avseenden en avlyrd success. Vid konferensen var alla grupper representerade: farmare, arbetare, finans-bankmän, vilka samtliga redogjorde för de olika synpunkterna med avseende å den ekonomiska situationen i Canada. Prof. W. W. Swanson var en av de mera framstående männen under konferensen och talade till samt framlämnade resolutionerna. En av de viktigaste resolutionerna var den, som auktoriserade instiftandet av en permanent nämnd för provinsen, som skulle företaga omsorgsfulla studier av den ekonomiska situationen och vidtaga nödiga åtgärder och steg för att råda bot mot ekonomiska svårigheter. Innan dessa hunnit antaga alla förslagsamma former. Denna nämnd skulle bestå av två farmare-representanter, två arbetare-representanter, varav en kvinnlig samt en representant från läns- och bankbolagen, från transportväsendet och mellan-handerna, samt från regeringen och Saskatchewan universitet. Denna nämnd benämndes också, att sammankalla konferenser, då detta ansågs nödigt, och att i övrigt utföra konferensens beslut. Huruvida denna nämnd skall finansieras är ej ännu bestämt. Konferensen yrkade dessutom på Hudson Bay-banans färdtjänst, de rekommenderade blandat jordbruk i större utsträckning, att den federala regeringen uppföras ett genom handels- eller jordbruksdepartementet undersöka förhållandena på världsmarknaden, så att farmarna kunna mera systematiskt bedriva såddlingen i enlighet med efterfrågan. Dessutom beslutades att hos dominion-regeringen framställa kravet, att Canadas naturressurser (illvårdtagas och exploateras och förvandlas till färdiga produkter, varinon arbetarna sätts i arbete och kollektivt val befrämjas.

Diskussionen rörande införandet i större utsträckning av blandat jordbruk, tilldrog sig stor uppmärksamhet och rätt så livliga inlägg. En resolution på de senaste 15-20 åren ha vi emellertid fått närmare kuskaper om de 2-4 millioner utlandsvenskar, som nu finnas i Forenta Staterna, Canada, Sydamerika, Sydafrika, Australien, Japan, Kina o. s. v. Norge är det land som fått det största tillskottet av svenskar. Mer än en tiondel av Norges folk mängd har svenskt blod i första, andra eller tredje släktled. Att minstone borde 100,000 av Norges invånare kallas utlandsvenskar. Av svenskningen där går fortare än anstades, och talet om den svenska utvandringen till Norge låter därför som en saga, framhöll tal. Allt som allt ha vi säkerligen två och en halv million människor utanför svensk språkråde, vilka det ännu är möjligt att dra in i svensk andlig intresser. Att svenskheten kan bevaras århundraden igenom bevisas av förtelien att mer än 300,000 åttlingar i Finland och Estland bibehållit sitt språk och sin ras-känsla. Det beror på oss själva att vi förlorar det andliga stormaktsvärdet vi ägde på 1600-talet, då svenskan var kustspråk från Narva ned till Kurland.

Vari består nu den utlandsvenska rörelsen? Den består i arbetet på att bevara svenskheten samt ras- och härstammingskänslorna. I Amerika har man under två mansådror arbetat härpå. Pressen, skolorna och ett enastående verksam kyrko- och föreningsliv där ha gjort överdärliga insatser för svenskhetens bevarande. Här hemma förhåll vi oss, som sagt, länge oförfligt passiva. På 1850-talet började äntligen den utlandsvenska rörelsen också i hemlandet. Avsikten var närmast att skydda det svenska språket i Finland. Vi förstod då ej att striden skulle stå för vår egen andes stämma i världen. Nu i efter-timmen har den utlandsvenska rörelsen blivit en allsvensk rörelse, som vill sluta utlandsvenskarne andligt och språkligt samman till ett nytt och större föderalismål, oberoende av de politiska gränserna.

Sveriges framtid beror på den allsvenska rörelsens framgång, var talarens mening. Det fanns intet folk i Europa, som har mer att vinna, om man arbetar för denna sak, eller mer att förlora än vi, om vi försumma den, som vi gjort, särskilt beträffande Amerika och Estland. Att skydda det svenska språket är innerst den allsvenska rörelsens mål och samtidigt dess bästa hjälpmedel, var naturligtvis nationalitet. Det finns intet, som så kan skapa en folkväl som språket, intet som så kan sammanhålla ett folk. Som vår största nationella gåva bör det allsvenska språkets bevarande. Riksförningen för svenskhetens bevarande i utlandet vill påminna utlandsvenskarne om det fjärde budet men likaväl om påminna hemmavenskarne om att den far eller mor som ej ger barnen sitt stöd har ingen rätt att på dem vänta fjärde budets uppfyllelse.

Den allsvenska rörelsens mål och mening är alltså att bland alla svenskar hemma och utomlands bevara, över vilka deras själur kunna vandra för att motas till en högre andlig och materiell odling ovanför och bortom alla inrepolitiska skiljeskränkor och utanför alla utrikespolitiska gränser. Vi skola mötas liksom Salami och Samalim och framtidens gudom skall då säga: "Vad kärlek i min värld har byggt, det river jag ej ned."

Vid mot medverkade Riksförningens sängkor De svenske. Professor Lundströms tal upplämnades livligt och talaren blev hjärtligt biförd. De föderalismåls sätternas åhörare stände och koren applåderade varmt. Sjukton lokalföreningar i skilda delar av landet voro representerade vid konferensen och därjämte deltog flera ledamöter av Riksförningens överstyrelse.

Linné har enligt uppgift givit namnet åt kinnet och kinabarken. Den bark är ytterst värdefull som läkemedel, särskilt mot febrer. Den var känd redan 1655, då kinnet kallades jesulternas pulver. Två franska vetenskapsmän, som vogo ute på en vetenskaplig expedition i Peru, funno där denna bark och skände den till Linné, som gav trädet namnet Cinchona för att därmed hedra den spanske guvernören i Peru, maka, vilken vid ett svårt feberlidande blivit botad av extrakt från barken.

Den äldsta kyrkan i Londons City är All Hallows, som nyliken kunnat fira sin tillvaro under 1235 år. Över 100 personer dödades under ett upplöpp i Kirkuk, Mesopotamien f. v.

B. Östensen tog sin juridiska slut-examen (tredje året) med glans. Han är norsk, född den 23 juni 1903 i Wilmar, Minn., och kom med sina föräldrar till Brandon, Man., 1915 och till Winnipeg 1917; genomgick Kungliga Högskolan i tre års tid, studerade komst ett år och lagkunskap tre år vid Manitoba Universitet. Erhöll en "Bachelor of Law"-graden. Barney Östensen är son till Mr. och Mrs. Östensen, 267 Langside st. och är en broder till den unga författarinnan Martha Östensen.

Föreläsning inspektion av landets banker

Varje finansminister har varit i en svår diemna, då klagomål över en bank inkommit.

Saknade maktbefogenhet att företaga en undersökning

Regelbundna regeringsinspektioner av de canadensiska bankernas huvudkontor, föreslogs av Sir Thomas White f. d. finansminister, då han den 19 dennes stod inför Home-bank-kommissionen för att avlägga vittnesmål. Varje finansminister ha under de sista tretton åren varit i en allvarig dilemma varje gång, han erhållit klagomål rörande en banks finans- eller ställning, sade han. En finansminister saknade varje utväg att vidtaga åtgärder för att förskaffa sig upplysningar rörande en banks finansiella ställning utan att skada institutionen. Regelbunden undersökning eller inspektion av för ändamålet av finansdepartementet utsedda regeringsmyndigheter skulle kunna förhindra sådana undersökelser och bedrägerier, att äga rum. Detta emellertid är en grundlig undersökning och inspektion, ej endast en flyktig revision av böckerna.

Efter Thomas White vittnade R. A. Reid, vilken uppträdde inför kommissionen å de aktieägares vägnar, som

Akti-bolaget Nordiska Handelsbanken

har vid bolagsstämma i Göteborg den 12 april d. å. beslutat att av vinsten för år 1923, utgörande kr. 3,255,070.— till aktieägarna utdelas 4 proc. med kr. 2,046,000.—

Banken har under 1923 övertagit Aktiebolaget Hallands Lantmannabanks rörelse i Varberg, Falkenberg, Kungsbacka, Laholm, Oskarström, Skottorp, Slöinge, Vessigebrö och Åtran, samtliga inom Hallands län, samt Kungsäter i Älvsborgs län. Efter sammanslagningen med Lantmannabanken räknar Nordiska Handelsbanken 128 avdelningskontor i södra och mellersta Sverige.

Köp era Ångbåt-biljetter genom P. M. Dahl's Steamship Agency.

S. W. GOERWELL, B. A.

B. ÖSTENSEN.

sultmedalj i engelska och latin. 54 nya doktorer och 22 advokater ha utexaminerats.

W. J. HANSEN.

Et Eliza Nelson, Henry T. J. Nylander, Martha O. Ohlberg, Wilmer J. Hansen, B. Östensen och S. W. Goerwell. Vi kunna i dag för våra läsare presentera dragen av lagstuderanden S. W. Goerwell, studenten vid jordbruksskolan Wilmer J. Hansen och lagstuderanden B. Östensen.